

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільні і святах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 ар.

Руска публіцистика.

До нашої статті під повисним заголовком в 159 ч. додає тепер „Руслан“ своєї уваги:

При нагоді столітнього ювілею народного українсько-руського письменства повинні би Русини також обходити 50-літній ювілей руского часописьменства, як справедливо замічає „Буковина“ в окремій статті „Руска публіцистика.“ Гадки, висловлені в тій статті, вельми цінні і повинні бути на з'їзді, що мав би відбутися в слідуєчій році, предметом зрілої і поважної розправи. Ми тут не будемо вдавати ся в розбір тих гадок, а бажаємо від себе докинути ще деякі замітки.

Був час, що у нас коло часописей з'осередив ся весь рух літературний, так що окремо літературні твори або зовсім або дуже рідко появлялись ся. Отже хто хоче слідити за рухом літературним і розвитком нашого письменства, мусить також пильно переглядати ті стирти наших часописей, які появлялись ся від п'ятидесяти літ. Там найде, очевидно попри пусте колоє, також і цільне зерно, що для широкої суспільності пізніших літ зовсім пропадає. У нас, бодай давніше, не було звичаю робити передруків творів, поміщуваних в часописях. Тимто багато літературних творів, які появлялись ся у фейлетонах політичних часописей або в літературно-політичних, для пізнішої генерації зовсім пропали, позаяк ті часописи стали бібліографічною рідкістю,

приступною хіба для тих, що сидять при університетській бібліотеці.

В останніх двох десятках літ видавничий рух більше оживив ся, а від кількох літ бачимо попри часописи доволі численні окремі видання літературних і наукових творів. Окрім того від кількох літ вишло у нас в звичай хоч важніші літературні твори, печатані в фейлетонах політичних часописей або в часописях літературно-політичних і літературних, видавати окремими передруками і тим способом є твори стають спільним добром тих, що згаданих часописей не мають. Велику заслугу в тім взгляді треба признати пп. В. Лукичеві і К. Паньківському, що видали чимало літературних творів окремими передруками з часописей. Яку вартість мають такі окремі передруки, міг оцінити хіба такий чоловік як пок. др. Ом Огоновский, що пишучи „Історию рускої літератури“ мусів формально рити ся в фольялах наших часописей, щоби з муравлиною витревалостію вибирати звідтам потрібні для своєї роботи матеріали.

Часописьменський з'їзд повинен би отже над тим застановити ся, як би се дало ся уладити, щоби зпоміж стосів задрукованого паперу переходною звичайно вартістю вибрати се цінне зерно там нагромажене, що могло би нинішній суспільності послужити добрим літературним або науковим кормом.

Ще над одною справою годилось би подумати при нагоді такого з'їзду, а се справа вельми важна і для історика руского письменства. З різних причин, котрих тут не будемо наводити, в наших часописях

печатані ся всякі статті і твори або без підпису автора, або під криптонімами і псевдонімами. Імя автора було звичайно відоме лише редакції або людям, що стояли з редакцією в ближшій звязи, а дуже часто ішло в непамять. Є певні, часом і важні причини, щоби такий криптонім, псевдонім або анонім не був відомий для загалу, але приходить відтак пора, що тайна стає ся безпредметною, а для історика літератури стає се коначною потребою, знати імена авторів, щоби оцінити відповідно діяльність і становище сего або того письменника. Ми знаємо, скільки труду мав в тім взгляді пок. Ом Огоновский, пишучи „Історию рускої літератури,“ а знаємо також, як несвідомість імен авторів доводить до фальшивих і хибних висновків і оцінки певної доби або поодиноких письменників. Наведемо тут кілька прикладів. Ще може бодай декому остали ся в тямці статті д-ра Франка в Kurjer-i Lwowski-м про народний рух літературний в 60-их роках, переповнені великими фактичними похибками, що виникали іменно з незнання і несвідомости про головних діячів тої доби.

Коли умер пок. Володимир Барвіньский і товариство ім. Шевченка застановило видавництво „Правди,“ поручено тому ж д-ру Франкови закінчити видрукований, а не виданий ще покійником останній випуск і додати покажчик статей і авторів до всіх 13-ти річників. Др. Франко виконав сю задачу, але вельми недокладно, позаяк, не бувши свідомим псевдонімів і криптонімів, поприписував статті і розвідки пок. Осипа Барвіньского пок. Омелянови Огоновському, статті пок. Вол. Барвіньского пок. Ке. Клим-

ЛЮБОВ.

(Конець.)

Цілий день минув мені серед меланхолійного розмовання; мене мучив непевний здогад, що по сім нещастю мусить щось страшного наступити.

На другий день прийшов до мене Ралевич і по короткім повитаню відповів на мое невисказане питанє: „Я цілком здурований, я збентежений! Я був у Дорка; він засмучений, пригноблений, але о розпущі, о лютім горю, якого я сподівав ся, ані сліду! Не свій — так би его тепер найліпше назвати.“ Ралевич неспокоїно дивив ся вперед себе. „Не розумію!“ пробурмотів він; „хто би се гадав?! Таке суруже, а тепер...“

Я не знаю чому, але мій страх більшав з кожною хвилиною. „Але-ж,“ став я пояснювати, „в найбільшій жалю, в найбільших терпіннях чоловік недоступний, замкнений в собі. Ти его фальшиво осуджуєш.“

„Пусте!“ обрубив ся він. „І я знаю той глухий жаль, о котрім думаєш. Ні! По що се тайти? Оно ще гірше, як я казав; той чоловік рівнодушний, він холодний; він порядує, як би то розходило ся о який обід або вечерю... Притім пише листи... ледви що колись загляне до новійниці. Як би се не виглядало на клевету, я

сказав би, що він удає веселий спокій як який старий стоїк, спокій, що мені просто осоружний.“

Ми умовили вечером зійти ся; Ралевич пішов кудись, а я не знав, як би втихомирити мій неспокій, і пішов у гості. Пішов я до знаменої, старшої вдовиці, котра вславила ся своїм розсудком навіть в найтяжших випадках. Она мене випитувала о моім поведженю і серед сердечної балачки я навіть забув, що мене сюди завело. Але тепер я собі пригадав і розновів їй, що мене так зашумило і затрівожило, і який нам прикро-згадочний той холодний спокій нашого приятеля.

Она глянула задумчиво на образ свого покійного мужа. „Ви знаєте того Дорка?“ спитала зворушена. „Коли так, то ідть до него! Мені здає ся, що ваш здогад правдивий. Він або удавав перед світом ту ідеальну любов, або...“ Она замовкла...

„Або?“ спитав я цікаво.

Старушка глянула своїми ясеними, мудрими очима задумчиво в даль. „Або оно не добре, его лишати самого хоч би на одну хвилину,“ додала она згодом. „Після того, що ви мені розповіли, его ціле істнованє мабуть більше зросло ся з покійницею, як ви всі сего здогадуєтесь. В наших часах так радо сьміють ся з любови, якою єї малюють поети і ідеалісти; але она є, она істнує! Лише не кождий може єї чисто і ідеально відчутти. Але кого она раз опанує цілою своєю силою, для того она найвисшим щастєм

або найбільшим горем. Є люди, що вмирають з любови.“

Я тишив ся єї радою, бо мене самого вже від ранку тягло до Дорка. Отже переміг-ем свою нехіть до всяких кондольційних візит, похоронів і т. д. і пішов до Дорка. Не буду описувати, що я там бачив. Хто-ж не знає ту прикру тишину, той святаочний настрій, те повітре, переспичене ладаном і т. п.? Я не бою ся смерти, я сумую і плачу з сумуючими, але мені осоружні ті порожні церемонії, якими цивілізований чоловік окружає тлінні останки свояка, ті формальности, на які спотикаємо ся в кождім домі, де спочиває покійник.

Дорко привитав мене любезною ввічливістю; він виглядав дуже блідий, але зрештою описав его Ралевич вірно; на він він показував якийсь веселий спокій душевний. Спочатку я здивував ся, опісля-ж він мене перелякав; коли я з ним розмовляв, мій страх більшав: так говорять лише люди, котрі покинули всяке ваганє і непохитно на щось рішили ся.

„Я би тобі показав покійну,“ сказав він між иньшим, „але ти би не мав правдивого вражіння. Єї лице не змінило ся, але черти лица задеревіли і очи замкнені, тож я тобі міг би лише показати лихий відтінок того, чим була моя дорога жіночка, моя любя, сердешна Оля.“

В его словах чути було глибоке зворушенє і тому я відразу відкинув перший здогад моєї знаменої старушки.

ковичеві і т. ін. Сі помилки вийшли опісля тою дорогою і до бібліографії Ів. Ем. Левіцького і тим способом не один історик літератури буде збивати ся з простого шляху такими похибками. Недавно ще в „Зорі“ писав п. Вороний споминку про Василя Білозерського, б. видавця Петербурскої „Основи.“ Здавало-б ся, що коли Українець пише про Українця, то вже на его суд можна певно покладати ся. А тимчасом як раз і в тій споминці не обійшло ся без грубих помилок. П. Вороний впевняє там, що Василь Білозерський не писав нічого літературного, а се не згідне з дійсністю, позаяк він містив в „Правді“ в 1867 і 1868 р. вельми цінні розвідки, очевидно під псевдонімами.

Отсі приклади повинні вистарчити, щоб показати, як великої ваги є для історика літератури, знати власні імена авторів, що скривали ся свого часу під анонімами, криптонімами або псевдонімами. Як вже сказано, є часом і до якогось слушного часу певні і важні причини, не розкривати таких імен, але може би дало ся обдумати спосіб, щоби і дискреція не була нарушена і щоби опісля історики літератури не потребували блукати ся та не допускали ся несвідомо баламутства.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 17. серпня 1897.

День уродин Найяснішого нашого Цісаря єсть загальним святком для цілої Австрії. Всі народи, що вже п'ятдесяті літ під Его наймилостивішим правлінням живуть щасливо і розвивають свої духові сили і добробит, дають в тім дни що року вираз тим чувствам, які плакають для справедливого і чоловіколюбного монарха. По наших малих церквях сільських дзвонять усюди дзвони, а навіть під най-

біднійшою стріхою будить їх гомін чувства вдячності і любови до Нашого Наймилостивішого Монарха у серцях нашого народа. Бо-ж руский наїд в Австрії все те, що досягнув під Его славним правлінням, мусить завдячувати ласці і чоловіколюбю Нашого Наймилостивішого Монарха. За Его панованя, як то кажуть „відкрили нас“, бо вже нас лиха доля так буда прибила до землі, що і слід по нас загинув, за Его панованя ми стали просвічати ся, стали пізнавати свої права і свою силу, стали вирабляти свою інтелігенцію і вибирати своїх заступників, щоби свої люди заступали інтереса нашого народа в законодавчих тілах. За панованя Нашого Наймилостивішого Цісаря поветали рускі школи на нашій землі, розвинуло ся письменство, народне почуте стало ясне і сильне а наш народ скріпив ся і підніс ся з довговікової утоми. Не своїм силам завдячуем те все, бо они були і ще є тепер дуже малі, але невичерпані ласці Нашого Наймилостивішого Монарха, що ніколи не забуває на Своїх „Тирольців Веходу“. Ще недавно ми дізнали знов великого добродійства від нашого батька-Цісаря, котрий милостиво жертвував на Народний Дім і буреу в Чернівцях 6000 зр. Єсть се новим доказом ласки і опіки Нашого Наймилостивішого Монарха над нашим народом і кожний буковинський Русин буде в тім торжественнім дни Его уродин засилати горячі молитви до Всевишнього, щоби позволив Ему ще довгі літа правити щасливо Своєю державою на благо всіх народів, що злучені під Его справедливою булавою.

Краєвий президент гр. Гоєс повернув вчера з відпустки до Чернівців.

Іменованя. Надпоручник у Львові Казимір Каменецкий, практиканти Іван Герман в Чернівцях і Альоїс Цайнер в босаньскім Броді та маніпулянт Іван Потелицкий в Чернівцях іменовані поштовими асистентами при черновецькій дирекції пошт. Тимчасовий професор при реальній школі в Опаві Кароль Г убер іменований дійсним професором при державній школі промислової в Чернівцях.

Спенсіоноване. З нагоди переходу в стан супочинку надав цісар капітанови 41-го полку піхоти Августови Чернявському характер майора ad honores.

Концерт хору академиків в Чернівцях. Місцевий комітет для устроєня концерту

академичного хору змінив оголошений речинєць дня 27 с. м. на 1. або 2. вересня з огляду на догідність нашої публіки з провінції. Остаточню порішити ся день концерту по порозуміню з управою того хору і заздалегідь оголосити ся в часописях. Добра слава, яку собі здобув хор академиків в концертах, котрі тепер виконують по містах в Галичині, їх величний виступ в козацьких народних строях і дорогі звуки рідної пісні у скінченім виконаню повинні стягнути велику силу нашої публіки. Мусимо гідно привітати любих а таких рідких у нас гостей, щоби буковинська Русь не поветдала ся за руский концерт в Чернівцях. Комітет місцевий вибрав навмисне догідний для кожного час і запрашає милых співваків з повним довірем, що наша руска публіка прибуде юрбою полюбувати ся і покріпити ся руским словом-піснюю.

Зміна на ліше. З добре інформованого жереда довідуємо ся, що директор магістрату Відман виготовив вже новий статут громадский і нове виборче право для Чернівців. Над сими справами буде магістрат небавом радити, потім видрукує ся проекти і они прийдуть під обрану ради міської. Директор Відман старає ся впровадити лад в громадській господарці. Передовім він домагає ся дійсної реорганізації урядничого стану, а тепер в своїх проектах розширює виборче право громадське, за що не один горожанин буде ему вдячний — розуміє ся не *beati possidentes*. Сю дбалість о добро міста належить з вдячністю піднести.

Уласкавлене. В червні засудив черновецький суд присяжних глухо-німого Николая Василієва з Вікна за скритоубійство і рабунок на смерть через повішене. Цісар уласкавив его, а найвищий суд змінив кару на 18 літ тяжкої вазниці.

Електрична зухвалість. Треба справді дивувати ся, що собі pozwalаять кондуктори нашого електричного трамвая. Інтелігентні люди мусять наслухати ся незаслуженнєх кечемнєстий, а нашому селянинови дістають ся навіть побої. От минушого тижня поганяв паробок воли улицею мостовою. Воли не знають, що то значить шлях трамваєвий; для них є дорога, отже ідуть нею, а що кусєнь дороги вибрукований, то їм байдуже. Але і паробок не знає, що волам не вільно їти шляхом трамваєвим, так що перешкаджають їзді. Відки-ж би паробок мав се знати? В місті бодай читають люди німецькі оголошеня,

Я запросив его на прохід, а він радо згодив ся на те і зовсім не журив ся тим, що далека его звозька, котра покійну пильнувала під час єї слабости і тепер вела господарство, видивила ся на него здивована.

„Сердечно радує ся, що ти тут, а не котрийсь з тих других, що мене не розуміють, що на мене дивлять ся мов на божевільного,“ почав він.

Я мовчки стиснув его руку.

„Хочу тобі розповісти про мою любов,“ говорив він дальше, „про Олю, мого любимця; але будь ласкав, іди по правій стороні, бо по лівій ішла все моя любка; в дуєї я мушу єї там бачити.“ Він осміхнувся, а коли побачив мое здивоване, додав зворушений: „Се почуте таке сильне, що оно мені перешкаджає, коли хтось инший займе те місце. Я не маю привидів!“ закінчив мов у відповідь на мій допитливий погляд.

Его ясні, сиві очи гляділи тихо; мій здогад по коротких хвилях щез. Ми найшли тихий, самітний куток в ботанічнім городі і тут розповідав мені гарний фантаст о своїй жінці. Він розповів, як з нею занізнав ся, єї полюбив, цілком так, як Ралевич розповідав.

„Як у богатях любов може по коротких хвилях минати мов гарний сон,“ говорив він далі, „сега я не розумію. Нераз казали мені і Олі, що хто нас бачить разом, мусить нам завидувати — се я розумію. Але не думай, що ми перед другими до себе були дуже сердечні; противно! Ані при наших заручинах, ані опісля ми перед другими не цілували ся, не нестили ся. Не терплю тих офіціальних любощів. Коли ми були деє в товаристві, ми з собою ледви кілька слів заговорили; мені вистарчало диткнути ся єї, і она

се знала. Она знала, що я був щасливий, коли она укрито стиснула мою руку, а прецінь она часто того не чинила, хоч могла, „аби себе саму мучити,“ як казала, осміхаючись притім на-пів гордо, на-пів соромливо, бо она і се уважала за ласку, котра через часте уживане тратить свою вартість. Ба, у нас навіть по медових тижнях все було, як повинно бути: я просив о єї ласку, а она єї ніколи не відмовляла. Не сьмії ся з того! Який засліплений і нерозсудливий сей світ, що уважає такого мужчину зараз Pantoffelheld-ом! Я ним не був ніколи! Вір мені! Оля робила все, що я бажав, але я завжди мусів мое бажане висказати. Она не наглядала над кожним моїм кроком, як то роблять задрісні жєнщини і думають тим оказати свою любов, хоч тим доказують лише свое самолюбство. Оля була все рівно привітна і любязна до мене, я міг приходити або їти, коли і куда я хотів. Она не сердилась, коли я — тут знов майнув по его блідім лиці той характеристичний усміх — не прийшов на час до обіду і втішно мене витала, коли я, не упереджуючи єї, вертав пізно в ночи домів. Она мене ніколи не брала на допити; коли-б я не вертав, все мене витала з тою самою сердечною, тим самим горячим поцілунком. Бо она мені так само безгранично довірала, як я їй. Такою була покійниця, моя сердешна жінка. Горда мов королева жадала моєї помочи при убираню, засоромлена мов наречена не протівилась моему горячому поцілункови і притрастно як жєнщина кинулась в мої обійми — от такою она була.“

Любовне щастє, не любовне горе чути було з его послідних слів. Коли замовк, дивив ся зворушений в даль. Я був цілком збентежений.

По короткій хвили він знов почав:

„Дурні люди дивують ся — я се бачу по їх погледах — що я не плачу, не побиваю ся в рознуці. Немов би я ще ніколи не розійшов ся з моею любовю на три-штири дні!“

Я налякав ся тих слів, бо міг їх лише в один спосіб пояснити. Він се замітив і, положивши свою руку на мое рамя, сказав: „Ти чєй не думаєш, що я без моєї дорогої Олі можу жити? Хто, як я, втратив на світї все, — вмирає. Наша розлука триває лише кілька годин. По що ж тут плакати і побивати ся?!“

„Дорку, що ти загадуєш?“ спитав я зворушений.

„Я їду до моєї жінки, що-ж більше?“ відповів він, не з запалом, але так спокійно, як то говорить ся о цілком звичайних речах. „Так, моя стара сволчка казала, що я злий муж, бо сегодня в ночи не хотів сидіти при труні Олі. Добра старуха! Що значить для мене прах, коли я мою жінку мав живу коло себе!? Аж ранок нас розлучив... Се був сон, я то так само знаю, як той, що їде тепер коло мене і хоче мені спротивитись. Але я знав наперед, що буду мати такий сон. Бо правда, що само собою розуміє ся, то мусить настати?“

„Се софізми,“ відповів я неспокійно.

„Нехай буде й так! Але Оля прийшла, як я се передвидів, і успокоювала мене, що я сьмію їти за нею, що она на тамтїм світї без мене не може бути щаслива.“

„Але-ж се божевільство!“ кликнув я перестрашений.

Він здвигнув осміхаючись раменами. „У людей все божевільство, чого они не розуміють. А я тим щасливий і на тих кілька днів, котрі ще маю жити, спасає она мене перед рознукою.“

то й знають всі поведінки з трамваем. А по селах не було таких оголошень. Ну, ідуть собі паробок тай воли повагом. Нараз надїжджає трамвай. Кондуктор дзонить, дзонить зі всієї сили — мимоходом сказавши, они дзвонять ож надто богато, а до того ще і голос дзвону якийсь приразливий, що треба уха затикати — воли порозбігали ся, а трамвай став. Зіскочив кондуктор і дуже сердить ся. Розуміємо, що мав причину до того. Але він став парубка далі ганьбити, — а до сего він не має жадного права, хоч і Buk. Rundschaу пише, що „das war auch noch am Platze.“ Не досить на тім, кондуктор вирвав паробкови з рук батіг і держалом так тяжко побив его, що паробок остав на місці страшно обкревалений. Тій брутальности приглядав ся поліцай і не боронив кондукторови бити паробка, мабуть тому, бо що-ж на тім залежить, як мужика вибють! І таке діє ся за білого дня, під оком сторожа безпеченства! І хто то робить? Слуга трамваевий, котрий яко публичний слуга, повинен завжди і против всіх бути як найчемнійший. Заряд трамваю повинен своїх посіпаків трохи навчити чемности і порядку, бо ану-ж транить ся здоровий селянин і він сам озьме ся при такій нагоді провчити слуги трамваєві!?

Уважайте на діти! В неділю втонив ся 10-літний Іван Кле з Калічанки в Прутї. — Того самого дня втонив ся в Прутї коло Турину хлопець Юрій Гушуляк з Лукавиці. Родичі повинні прецінь наглядати над своїми дітьми, аби они не так часто ставали жертвами неосторожності при купаню.

Страшна пригода в церкві. З Реши (Riime) доносять: В хорватскім селі Злобин стала ся онюди така страшна пригода: Около пів до сьмої рано перейшла понад селом страшна туча; грім вдарив в тамошну церкву якраз, коли там для учеників правила ся служба божа, і убив одну особу, а чотири тяжко поразив. Крім того роздунав грім ще й вежу на церкві на дві половини, так що она зачала хитати ся і по хвили завалила ся та упала на церков і розбила дах та й більшу часть церкви собою розвалила. Межи людьми в церкві, з котрих більша часть були ученики, настав страшений переполох. Всі почали тиенути ся до дверей, але на щасте вибігли ще, заким вежа завалила ся.

Нові нещастя на залізницях. В неділю перед полуднем ударили на себе на стациі Ле-

„Я не уступаю ся від тебе,“ запевнив я.

„По що се? Ти гадаєш, що я хочу насильно позбути ся життя? Ні, се не потрібне. Не жури ся. Як би я мав такі заміри, то був би-м то вже вчера зробив, коли моя бідна жінка з смертельним потом на чолї сказала мені сумно: „Я не можу вмерти, я тебе так дуже люблю;“ коли она з моїм імям на устах заснула.“

Ми ще цілими годинами балакали. Дорко безупинно розпитував мені о своїм щастю, я все лиш слухав і розпитував. Але він цікавив ся і моєю долею; він жалував мене, говорив зі мною про мої пляни, про минулі часи молодости, — та все звертав мову на покійницю.

Пізно в ночі ми розпрощали ся і я пішов з глибоким жалем. Розум будив у мені все ще надії, але серце віщувало щось иньшого, — і серце казало правду. Рано по похоронї Олі найшли Дорка неживого на єї гробі; ідеально-гарна голова між цвітими вінцїв, темне волосе вогке від росв... Хто мав рацию — лікарі з своїми довгими латиньскими назвами, чи мудрі, що філософують про силу волї над життям і смертю, чи чутливі люди, що з сльозами в очах говорили о зломанім серцю — хто се знає?...

Я лише згадую его слова: „Любов сильнійша ніж смерть.“

Чернівці, 1897 р.

Степан Ленців.

оберсдорф два поїзди особові. Виходячий з Леоберсдорфу до Вітмансдорфу поїзд з по-над 200 Віденцями, що їхали на прогулку, нагле задержано сигналом. Нараз прибуває в тім самім напрямі поїзд з Ст. Пельтен, а помічено его аж в остатній хвили, бо цілях в тім місці сильно скручує. Кондуктор Вальман закричав з усієї сили до пасажирів стоячого поїзду: „Висідати! висідати! Ратуйтеся, хто може!“ Пасажири кинулись дверми і вікнами. За хвилю наступив удар. Три вагони цілком знищені. Скінчилось на скаліченю 7 осіб (межи ними 3 жінци), а як би не притомність кондуктора, нещасте було би далеко більше. — Знов же в Німеччині межи Целле і Ільцен вискочив поїзд поспішний з шин, кілька вагонів розбило ся, 3 особи згнули, 4 тяжко покалічені, а 9 лекше. З персоналу залізничного нікому нічо не стало ся.

Поєдинок між князями крови. Між князем Генриком Орлеанським а графом Турину відбув ся 15 серпня поєдинок на шпади в Боа де Ларешо в Вигрессон. Кн. Орлеанський ранений тяжко в рамя і в черево, а гр. Турину одержав рану на правій руці.

Причиною поєдинку є цілком особиста справа, хоч зразу подавали дневники, що поєдинок сей є звязаний зі справою обиди военной слави Італії через кн. Орлеанського.

Будучи в Абесинії у короля Менеліка, бачив він там також італійських полонників і опісля оголосив про них річі тяжко обиджаючі честь італійского війска. Оттак пр. писав між иньшим, що на банкеті у Менеліка полонений генерал італійский Альбертоне пив за здоровле абесиньского короля, — що на передодню битви під Адуєю італійські жевніри давали ся абесиньским жінкам брати в полон і т. и. А коли ті вісти опісля навіть безсторонні свідки узнавали за безнідавні і на оправдане кн. Генрика припустили, що він подав їх в часопсеях в найдійшій вірі, завіряючи оповіданю других людей, то він голосив на те, що обстає при своїм і ані слова не може відкликати з того, що написав. Наслідком того визвав его ген. Альбертоне, котрий тимчасом вернув з полону, на поєдинок, а італійські офіцери тиж вибрали зпоміж себе одного, котрий мав поєдинкувати ся з кн. Генриком. І так, коли сей вертав з Абесинії, поки ще прибув до Франції, вже ему доручено визване від генерала і від офіцера: офіцер мав генералови відетупити першенство. В тім пронеслась чутка, що і один член з пануючої родини визвав кн. Генрика на поєдинок, а ему буде мусів відетупити першенство навіть ген. Альбертоне. Вість оказала ся вірною, а тим членом пануючого дому італійского є братанич короля, 27-літний граф Турину. Він вже наперед вислав своїх свідків, щоби уложили ся з свідками кн. Генрика, а опісля і сам вибрав ся до Парижа, щоби жадати кровавої сатисфакції.

Також може ювілей обходити. В карнім заведеню Панкратія в Празї відсиджує кару кримінальник Гель, котрому тепер вже 85 літ: з того пересидів він вже 50 літ в криміналі Панкратія за розбої та підпалюване. Злочинець сей міг би вже обходити 50-літний ювілей свого сидження в криміналі бо видко, що ему кримінал служить, коли він, пересидівши тільки літ, виглядає зовсім здорово і єсть ще в повній силі. Гель має ще відсиджувати 7 літ, а коли і ті щасливо перебуде, то вийде з кримінаду в 20-ім столітїю 92-літним стариком.

Припадок чи злоба? В угорскім місті Найзоль стала ся невияснена доси кровава пригода. Два баталїони 25-го полку піхоти прибули до Найзоль задля вправ у стріляню до шайби. Підчас вправ у четвер почали нараз жовніри стоячого гарнізоном в Майзоль 16-го баталїону гонведів не знати длячого стріляти, розуміє ся саліними патронами, до жовнірів спільної армії. Коли-ж се повторило ся ще й в пятницю, майор 25-го піхотного полку закомандував до атаку на гонведів. Жовніри дали огня саліними набоями, а гонведи кинулись також до атаку і рівнож почали стріляти. Нараз в рядах спільної армії почув ся крик. Майор велів цофнутись і сконстатував, що шістьох вояків є ранених в лица і шиї. Повликаний офіцер гонведів переглянув дула карабінів і найшов в них кусні

олова. Ранених вояків відставлено до Льосонч. На місце зїхав зі сторони спільної армії авдітор з Кошиць, а зі сторони гонведів офіцер з Прешбурга. Богато гонведів увязнено. Можливо, що причина нещастя лежить в лихій конструкції наших саліних набойів, котрі вже не раз покалічили вояків при маневрах, а бути може, що входить в гру злоба гонведів, у котрих звісна нетерпимість до всего, що австрійске.

Павуки а телеграф. В Япанї є богато павуків і они стають ся великою перешкодою в телеграфічній руху. Павутина, ще до того вохка, є дуже добрим провідником електрики. Великі павуки япанські радо сїдають на стовпах та дротах, а лучачи своїми павутинними сїтками дроти із землею і через те відводжуючи електрику з дротів, перешкаджають телеграфічному рухови. Япанці обмітають дроти бамбусовими мітлами, та все те не богато помагає і телеграфи мусять залежати від павуків.

Телеграми „Буковини“.

З дня 17-го серпня 1897 року.

Париж. Ранений князь Генрик Орлеанський має ся нині добре. Лікарі сконстатували, що жаден шляхотнійший орган тіла не нарушений. Але поручили хорому цілковитий супокій.

Париж. Лікарі сконстатували, що коли-б шпада гр. Турина була пішла тільки о пів центимерта глибоше, була-б князю Орлеанському завдала смертельну рану, бо була-б передіравила внутренности.

Вергара. Военний суд засудив убійника Анджіолітту на смерть.

Рим. Міністер справедливости Соста помер вчера вечером в Оваді. Президент міністрів маркіз Рудіні обійняв тимчасово відділ справедливости.

Царгород. Після передвчорашнього засідання в Тофанї відбув ся вчера другий збір послів держав. Слїдуюче засіданє послів назначене на нині. Вчера послі згодили ся на поновне іменоване Наум-паші губернатором Лїбанону на дальших пять літ.

Петербург. Після урядової програми президент ренублики французскої, Фор, прибуде дня 23. с. м. до Кронштату, а звідси разом з царем до Петергофу, щоби там зложити візиту царцї; дня 24. прибуде до Петербурга, а дня 25. поїде на перегляд війск до Царского Села; дня 26. цар звидить з Фором французку ескадру в Кронштатї, а потім Фор відїде з поворотом до Франції.

Берлин. Після приватних відомостей зі Софїї князь Фердинанд не приняв димісії Стоїлова, а навіть противний всяким виясненям супротив Австрії. З Білгороду доносять знов, що в правительственных кругах Сербії дуже обурені на князя, що не повідомив наперед сербского кабінету о своїй подорожі до Царгорода, як повинен був зробити після взаїмних умов межи Сербією і Болгарією.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

БУРСА

„Народного Дому“ в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і над-
збір 30 питомцям, передусім ученикам 1. і 2. ру-
свої класи гімназійної, а тільки винятково з
особливих причин і ученикам інших шкіл.
Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. півріч-
но за пране і 15 зр. місячно за удержане, плат-
них з гори. Питомці мусять вказати ся, що ма-
ють три рази змінити біле на постіль, 6 пар бі-
ля, 4 ручки, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви
і добру одіж; без того не вільно буде ніякому
питомцеві спровадитись до бурси.

Поданя о принятє до бурси треба вносити
до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлять ся
муть до вступного іспиту до 1. рускої класи гім-
назійної по вакаціях, мають внести поданя о
принятє до бурси також до сего терміну; рішенє
о їх принятє западе в день самого іспиту. В по-
данях, підписаних родичами, треба означити до-
кладно, кілько хто обов'язує ся платити місячно.
Принятє завісїти буде головнє від висоти мі-
сячної плати, однак ученики з недостаточним
поступом і невідповідним поведєнем не будуть
зовсім приняті.

До кожного поданя треба прилучити по-
слїдне свїдоцтво шкільне, а до подань о зниже-
нє місячної плати ще й свїдоцтво неможности,
підписанє урядом парохіальним, громадським, по-
датковим і катастральним.

Заряд бурси доложив всіх старань, щоби
питомці мали здоровий харч і старанний догляд.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

Відходять з Чернівців						приходять до Чернівців					
до Неполоківців, Святина, Львова, Відня						з Відня, Львова, Святина, Неполоківців.					
1819	854	1232	404	1025		1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурду- женів						з Бурдуженів, Іцкан, Гат- ни, Гадікфальви, Глібокою					
1148	351	832	—	635		—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Боява, Но- возелці						з Новоселиці, Боява, Са- дагури					
645	430	—	—	—		—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки					
до Карапчева, Сторожин- ця, Бергомету, Межибро- дів						з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева					
814	535	—	—	—		635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ят- ницї.											
з Гадікфальви						до Гадікфальви					
до Радівців						з Радівців					
610	1003	228	612	805		542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни					
до Качика, Гурагумори, Вами і Кімполонгу						з Кімполонгу, Вами, Гура- гумори, Качики					
1010	201	—	—	—		1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан					
до Сучави						з Сучави					
327	630	1009	216	718		442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами					
до Рус-Молдавиці						з Рус-Молдавиці					
346	647	913	1132	250		842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станціях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.											
з Карапчева						до Карапчева					
до Чудана н. С.						з Чудана н. С.					
854	1007	615	—	—		555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понедїлка, другий з винятком понедїлка, нічний кожної днини.											

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський іде о 46 минут пізніше
від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. рано і зазначає ся підчеркне
нем минут.

П. П.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публіку,
що я з днем 24. липня с. р. отворила у Вижниці
ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ
разом з
комнатною до снідань.

Поручаю Впв. місцевій і доокрестній публіці
каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво,
СВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ,
папір, прибори шкільні, фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відвратною поштою.
Услуга скоро, ціни низькі!

З глибоким поважанєм

АННА МОСКВА.

Хто хоче мати
добру і дешево
МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не
пожалує. Нові продаю дешевше як
всюди, а употреблені, ще добре удер-
жані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на
виплат. Хто купить у мене нову чи стару маши-
ну, за реперацию не потребує журити ся, бо я ро-
блю тую безплатно через цілий рік.
Русини, удавайте ся до мене, бо я також Ру-
син і обслужу Ває по брательному

З поважанєм

В. Данилевич,
машинїст у бровари Штайне-
ра в Чернівцях, при ул. зе-
лїаньчїй (Bahnhofstrasse) ч. 26.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодїжи, міщан і селян з року 1886, 1887,
1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за роч-
ник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Цїна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Цїна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.
На поштову пересилку треба додати по 5 кр.
за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кож-
ду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини“.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen,
schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apo-
theken vorrätig ist, sehe man stets nach der
Marke: „Anker“.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством
„Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі
Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, накле-
еної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр.,
а для членів „Просвіти“ і передплатників
„Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пер-
есилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Льво-
ві, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте
чимскорше!

В Чернівцях виходить уже тринадцятий рік
руська газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня
кромі недїль і свят. Поміщає статї про справи
буковинської Русї, але познакомлює читателїв
також із справами Русинів в інших землях
руских. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і вза-
галї о матерїал такий, що обходить кожду руску
родину. Що „Буковина“ цікава і для галицьких
Русинів, свідчить значне число передплатників
єї в Галичинї. Передплата лише 10 зр. Адреса
редакції і адміністратції „Буковини“: Чернівці
улиця Петровича число 2.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.